

Eldraárið 1999

Annars eru øll gomul handverk væl umtókt. Teimum vitjandi dárar stak væl at tøva, tølra og bregða, eins og tey eru von við frá teirra ungu dögum. Eisini dárar nokrum væl at takast við at matgera. Umstøðurnar eru í lagi til alt slíkt virkseml, og tað stendur teimum vitjandi sjálvum í boði, hvat tey takast við. Tí heldur Wanj Petersen, at eitt slíkt Tilhald sum tað í Tórsgøtu er eitt stak gott tilbøð at bjóða eldri fólki.

Tíðindabløð

Tilhaldið í Tórsgøtu fær øll tey vanligu tíðindabløðini umframt úlendsk tíðindabløð frá Býarbókasavni- num, tá tey eru vorðin eina viku gomul.

Teimum gomlu dárar stak væl at koma í Tilhaldið at lesa bløðini, og serstakliga eru tað menninir, ið koma tíðliga á morgni, tá posturin júst er komin, at lesa ferskastu tíðindini úr teimum føroysku tíðindabløðunum.

Men menninir eru ikki eins óførir at vitja til ávís onnur tiltøk, sum konufólkin. Til dømis vitja ikki serliga nógvir menn, tá tøvning er á skránni. Hetta verður mett sum konufólkaarbeiði, og tí halda teir seg burtur. Men Wanj Petersen sigur, at onnur tiltøk eru, har menn eru óførir at vitja. Til dømis er fimleikur væl umtóktur millum menn.

– Orsøkin til, at ein sær fleiri kvinnur í Tilhaldinum er eisini tann einfalda, at menn ikki gerast eins gamlir og kvinnur. Teir doyggja ella gerast avlarnir langt áðrenn kvinnurnar, og hetta sæst til dømis aftur á vitjanartalinum í Tilhaldinum, sigur Wanj Petersen.

Kvøldsetur og vitjanir

Pensjónistarnir í Tilhaldinum hava fleiri ferðir skipað fyri kvøldsetum og ymskum vitjunum í Tilhaldinum. Millum annað, hava tey havt vitjan av pensjónistakeiðnum á Føroya Fólhaskúla saman við einum lesbólki frá Sjótleikarhúsinum.

Einaferð hevur ein fyrsti flokkur frá Studentaskúlanum í Hoydølum verið á vitjan í Tilhaldinum. – Hetta var ein sera væl eydnað vitjan, sigur Wanj Petersen. Hon greiðir frá, at vitjanin var skipað soleiðis, at studentaskúlanæmingarnir greiddu frá, hvar og hvussu tey buðu og hvaðani tey komu frá. Síðani greiddu tey eldru frá á sama hátt, og eisini varð komið inn á, hvussu útbúgvingin hjá teimum eldru var farin fram. Tá liðugt var at greiða frá, settust yngri og eldru ættarliðini saman at práta, og komu hesi serstakliga væl frá at práta saman, hóast tann stóra aldursmunin, greiðir Wanj Petersen frá. Hon sigur, at ættarliðini bæði hugnaðu sær óført saman.

Men talan er eisini um

yngri fólki enn studentaskúlanæmingar, ið vitja í Tilhaldinum. Eisini vitja barnagarðar viðhvørt. Men hesum viðvíkjandi hevur Wanj Petersen tað áskoðan, at barnagarðarnir skulu ringja áðrenn tey koma, so pensjónistarnir eru til reiðar at siga frá onkrum ella okkurt líknandi. – Tað skal ikki vera soleiðis, at talan er um eitt savn, har møguleiki er at hyggja at gomlum fólki, sigur hon. Wanj vil heldur, at talan skal vera um eitt vanligt samskipti millum ættarliðini.

Í samabandi við vitjanir av barnagarðsbørnunum greiðir Wanj frá einari skemtiligari hending. Einaferð Tilhaldið hevði vitjan av einum barnagarði, var tað nevniliga so, at eitt av børnunum fór tiskil eina konu við heilt gráðum hári og spurdi hana, um hon livdi fyrr í tíðini. Tá konan svaraði, at tað gjørdi hon, var drongurin skjóttur at spyrja hana, um dinosaurar eisini vóru til tá. Men neyvan var konan so gomul. Wanj Petersen heldur, at júst hesin tilbúður sýnir okkum, hvussu sambandið er millum smábørn og gomul. Tey smáu eru í dag næstan einki saman við teimum gomlu, og tí hava tey eisini ílt við at finnda sær, hvussu tey gomlu hava livað.

Nógvi vitjað

Tilhaldið í Tórsgøtu lat upp

12. mars 1998, og restina av tí mánaðanum vitjaðu 1.014 fólki í Tilhaldinum. Síðani hevur talið av vitjandi ligið millum 500 og 1.000 í hvørjum mánaða.

Hóast gongdið ikki hevur verið nakað serligt í kava-veðrinum í vetur, hevur undirtøkan fyri Tilhaldinum verið betri enn í fjør. Í januar vitjaðu 695 fólki og í februar vitjaðu 838 fólki. Væntandi er, at vitjanartalið fer at nærkast teimum 1.000 í mars.

Tey vitjandi verða skrásett á tann hátt, at tey sjálvi seta eina striku á eitt pappír, ið hongur úti í ganginum, har tey heingja frakkarnar frá sær. Hetta pappírið verður skift út á hvørjum morgni, so fylgjast kann við í, hvussu nógv vitjandi hava verið hvønn einstakan dag.

Sum nú er, verða menn og kvinnur skrásett undir einum, men Wanj Petersen sigur, at hon til stutleika hevur ætlanir um at skráseta hesi hvørt fyri seg, so siggjast kann, hvussu býtið er millum kynini. Hon sigur seg hava varhuga av, at tá útróðrarlíkindini ikki eru góð ella tá ikki ber til at stákast kring húsini, er talið av vitjandi monnum munandi hægr.

Eldri fólki eru búgvín

Wanj Petersen sigur, at eldri fólki eru so búgvín og hava so nógvur lívsroyndir, at tey balla ikki alt inn eins og vit onnur gera, tá eitt-

hvørt er á vási. Hon sigur, at hetta er nakað, ið bæði børn og gomul hava til felags. Tey siga hvat tey ynskja at gera, og tá hon hevur tikið undir við hugskotinum, verður farið til verka. Tað verður einki tosað um, at ein ikki hevur tíð, ella at tað er ov strævi at fara undir ávísa verkætlan. Nei, tá avgjørt er, at eitt-hvørt skal gerast, so verður tað gjørt, og uttan hóvasták. Í hesum sambandi heldur hon, at vit hava nógv at læra frá teimum eldru.

Leiðarin í Tilhaldinum sigur, at júst tað, at tey eldru eru so opin, ger tað stuttligt at arbeiða í Tilhaldinum.

Royndarar

Wanj Petersen sigur, at Tilhaldið í Tórsgøtu fyribils varð opnað fyri eitt royndarar. Hetta royndarárið er nú liðugt, og vónar hon, at Tilhaldið framvegis fer at húsast í gamla Føroya Banka. Hon heldur nevniliga, at vit hava skyldu at geva teimum eldru góðar umstøður, og

hon leggur afturat, at um tey gomlu hava góðar umstøður, so liva tey longri og betri og hava sjáldan brúk fyri lækna. – Hetta er jú eisini biligari fyri samfelagið enn sjúkraviðgerð, so avgjørt átti meira at verið gjørt fyri tey gomlu, sigur Wanj Petersen at enda.

Wanj Petersen, dagligur leiðari í Tilhaldinum, í durunum til skrivstovu sína – sum er gamla bankaboxin hjá Føroya Banka

Nakrir av føstu gestunum í Tilhaldinum frammán fyri vøkrum lutunum, tær hava gjørt, tá handarbeiði hevur verið á skránni